

KẾT QUẢ KHẢO SÁT: CHỈ SỐ CÔNG KHAI NGÂN SÁCH BỘ, CƠ QUAN TRUNG ƯƠNG - MOBI 2019

Trung tâm Phát triển và Hội nhập (CDI)
Viện Nghiên cứu Kinh tế và Chính sách (VEPR)
Hà Nội, 30/06/2020

| NỘI DUNG

PHẦN 1: GIỚI THIỆU KHẢO SÁT MOBI 2019

PHẦN 2: KẾT QUẢ KHẢO SÁT MOBI 2019

PHẦN 3: KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

PHẦN I. GIỚI THIỆU MOBI 2019

MỤC TIÊU VÀ TIẾN TRÌNH THỰC HIỆN

Mục tiêu

- ❖ Thúc đẩy sự minh bạch, giải trình và quản lý ngân sách công; tạo động lực cạnh tranh giữa các địa phương thu hút đầu tư.
- ❖ Gia tăng mức độ công khai, minh bạch, trách nhiệm giải trình
- ❖ Niềm tin của công chúng đối với việc quản lý ngân sách nhà nước tại cấp Bộ.

CĂN CỨ PHÁP LÝ VỀ CÔNG KHAI NSNN

Khoản 1, Điều 15,
Luật NSNN 2015

61/2017/TT-BTC và
90/2018/TT-BTC

6 TIÊU CHÍ CÔNG KHAI THEO CHUẨN QUỐC TẾ (OBI)

Tính sẵn có

Tính đầy đủ

Tính kịp thời

Tính dễ hiểu

Tính so sánh

Tính chính xác

TIÊU CHÍ CÔNG KHAI ÁP DỤNG CHO MOBI 2019

Tính sẵn có

- Sẵn có trên cổng thông tin điện tử
- Miễn phí
- Mọi công dân đều được tiếp cận công bằng

Tính kịp thời

- Thời gian công bố các tài liệu ngân sách đúng quy định tại Thông tư 61/2017/TT-BTC

Tính thuận tiện

- Có thư mục công khai ngân sách
- Định dạng tài liệu công khai thuận tiện cho tái sử dụng

Tính đầy đủ

- Tài liệu được công bố phải đầy đủ các biểu mẫu, nội dung theo như quy định tại Thông tư 61/2017/TT-BTC và 90/2018/TT-BTC của Bộ Tài chính.

BỘ CÂU HỎI KHẢO SÁT MOBI 2019

Rà soát và Kiểm định mức Độ sẵn có (Availability) của 6 loại tài liệu cần công khai.

1. Dự toán thu – chi ngân sách đơn vị 2020
2. Báo cáo tình hình thực hiện ngân sách đơn vị quý 1/2019
3. Báo cáo tình hình thực hiện ngân sách đơn vị 6 tháng 2019
4. Báo cáo tình hình thực hiện ngân sách đơn vị 9 tháng 2019
5. Báo cáo tình hình thực hiện ngân sách đơn vị cả năm 2019
6. Quyết toán thu chi ngân sách nhà nước 2018.

THỜI ĐIỂM ÁP DỤNG VÀ SỐ LƯỢNG CÂU HỎI ĐỐI VỚI CÁC LOẠI TÀI LIỆU NGÂN SÁCH TÍNH ĐIỂM MOBI 2019

Tài liệu	Số câu hỏi	Năm NS	Số điểm
<i>I. Dự toán thu - chi ngân sách đơn vị năm 2020</i>	9	NS 2020	900
<i>II. Báo cáo tình hình thực hiện ngân sách đơn vị quý 1 năm 2019</i>	10	NS 2019	500
<i>III. Báo cáo tình hình thực hiện ngân sách đơn vị 6 tháng năm 2019</i>	10	NS 2019	500
<i>IV. Báo cáo tình hình thực hiện ngân sách đơn vị 9 tháng năm 2019</i>	10	NS 2019	500
<i>V. Báo cáo tình hình thực hiện ngân sách đơn vị cả năm 2019</i>	10	NS 2019	500
<i>VI. Quyết toán thu chi ngân sách nhà nước năm 2018</i>	10	NS 2018	1000
<i>VII. Câu hỏi chung về tính thuận tiện</i>	2	NS 2019	200

PHƯƠNG PHÁP CHẤM ĐIỂM MOBI 2019

Mức độ công khai minh bạch của các tài liệu ngân sách.

Gồm các tiêu chí liên quan đến:

- Tình trạng công khai và hình thức công khai.
- Thời điểm công khai.
- Nội dung cụ thể của các tài liệu ngân sách: gồm số liệu về các nhóm thu, chi, nợ, đầu tư.
- So sánh thực chi và dự toán.
- So sánh với cùng kỳ năm trước.

❖ Các câu hỏi chỉ có hai đáp án:

- Nếu chọn đáp án (a): 100 điểm
- Nếu chọn đáp án (b): Không có điểm

❖ Các câu hỏi có ba đáp án:

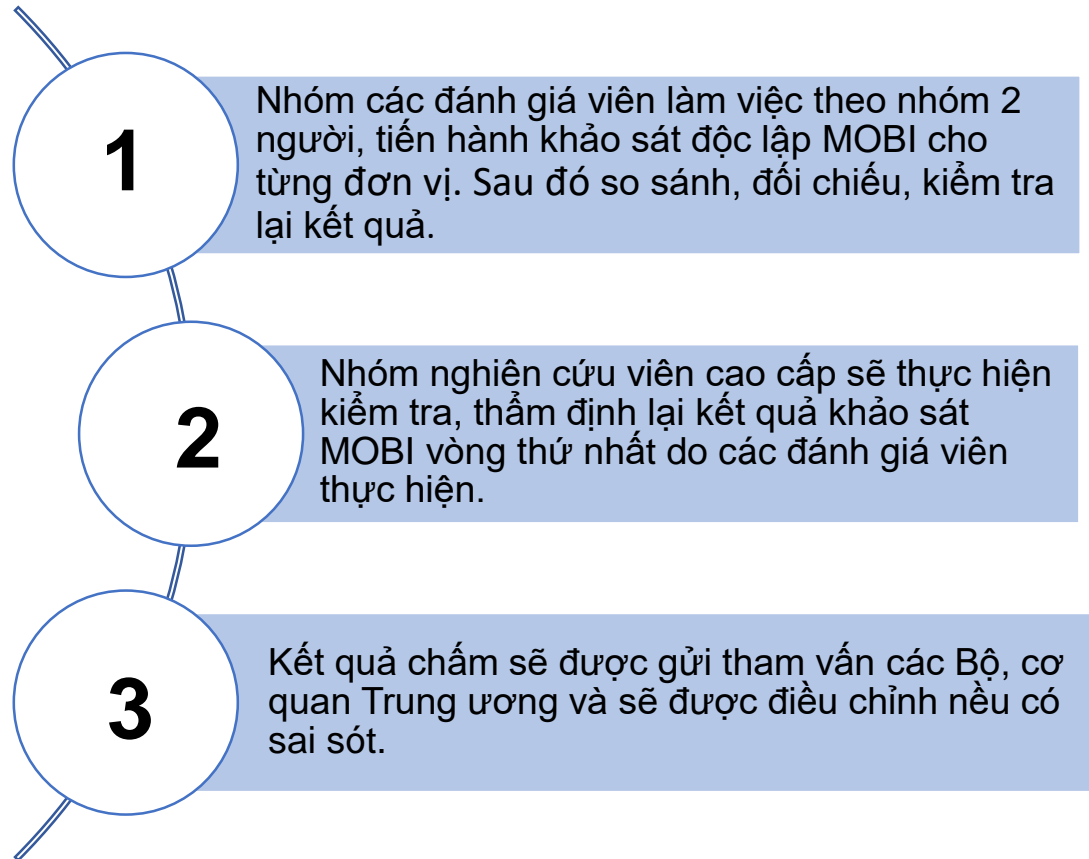
- Chọn đáp án (a): 100 điểm
- Chọn đáp án (b): 50 điểm
- Chọn đáp án (c): Không có điểm

❖ Các câu hỏi có bốn phương án trả lời:

- Chọn đáp án (a): 100 điểm
- Chọn đáp án (b): 67 điểm
- Chọn đáp án (c): 33 điểm
- Chọn đáp án (d): Không có điểm

Phương pháp

- ❖ Rà soát các văn bản được công bố trên các website của Bộ, cơ quan Trung ương từ ngày 31/3/2020 trở về trước
- ❖ MOBI 2019 được tiến hành qua ba vòng khảo sát
- ❖ Khảo sát, tìm tài liệu: 4-6/4/2020
- ❖ Gửi kết quả tham vấn các Bộ, cơ quan Trung ương: 20/5 – 29/5/2020

Kết quả khảo sát MOBI cuối cùng là sự tổng hợp của 3 vòng khảo sát trên.

❖ Tiêu chí tính điểm MOBI 2019

➤ Dựa trên **61 câu hỏi** có tính điểm, trong đó:

- **8 câu hỏi** về *tính thuận tiện*,
- **6 câu hỏi** về *tính sẵn có*,
- **6 câu hỏi** về *tính kịp thời*,
- **41 câu hỏi** về *tính đầy đủ*.

❖ Xếp hạng MOBI 2019 theo thang điểm:

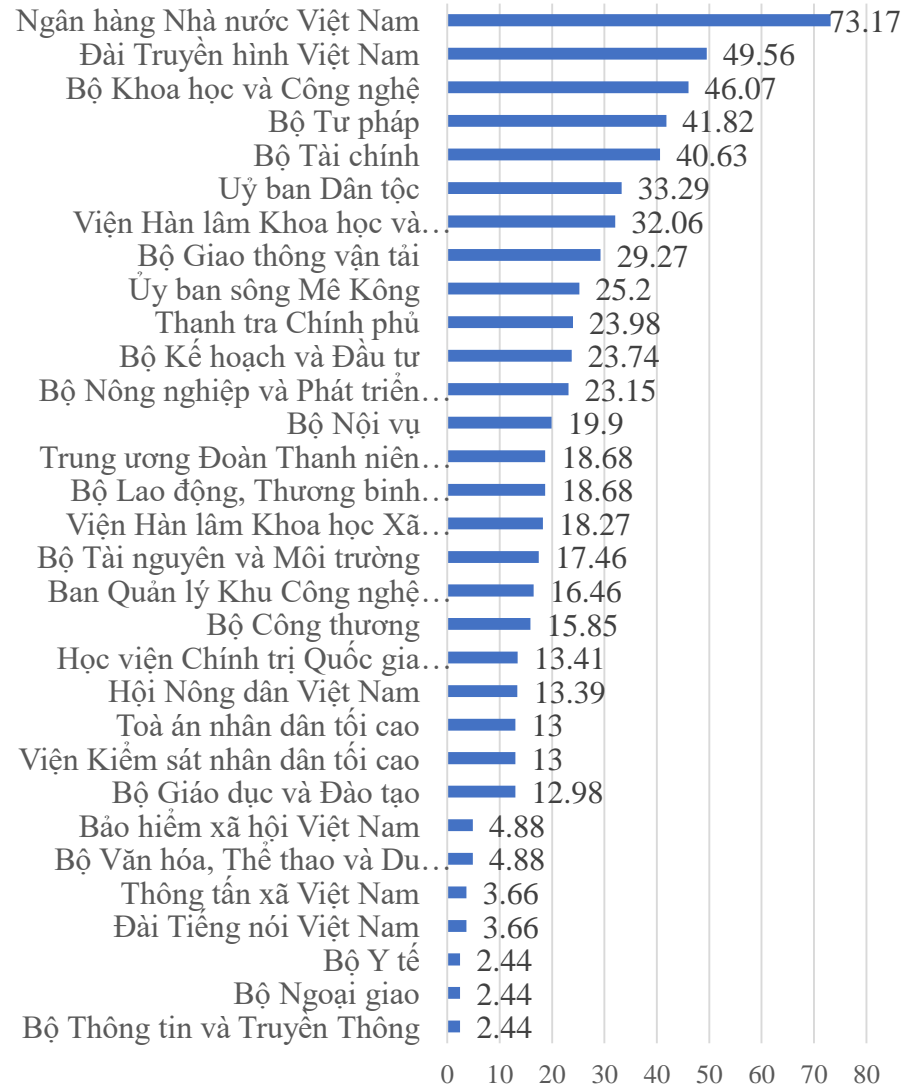
- **Mức A:** từ 75-100 điểm quy đổi.
- **Mức B:** từ 50-75 điểm quy đổi.
- **Mức C:** từ 25-50 điểm quy đổi.
- **Mức D:** từ 0-25 điểm quy đổi.

PHẦN II. KẾT QUẢ KHẢO SÁT MOBI 2019

TỔNG QUAN: KẾT QUẢ XẾP HẠNG MOBI 2019

- Chỉ có **31/44** đơn vị có điểm MOBI 2019
- Điểm trung bình là **21.2** điểm (theo thang điểm 100)
- Đơn vị có điểm số cao nhất là Ngân hàng Nhà nước Việt Nam với **73.17** điểm

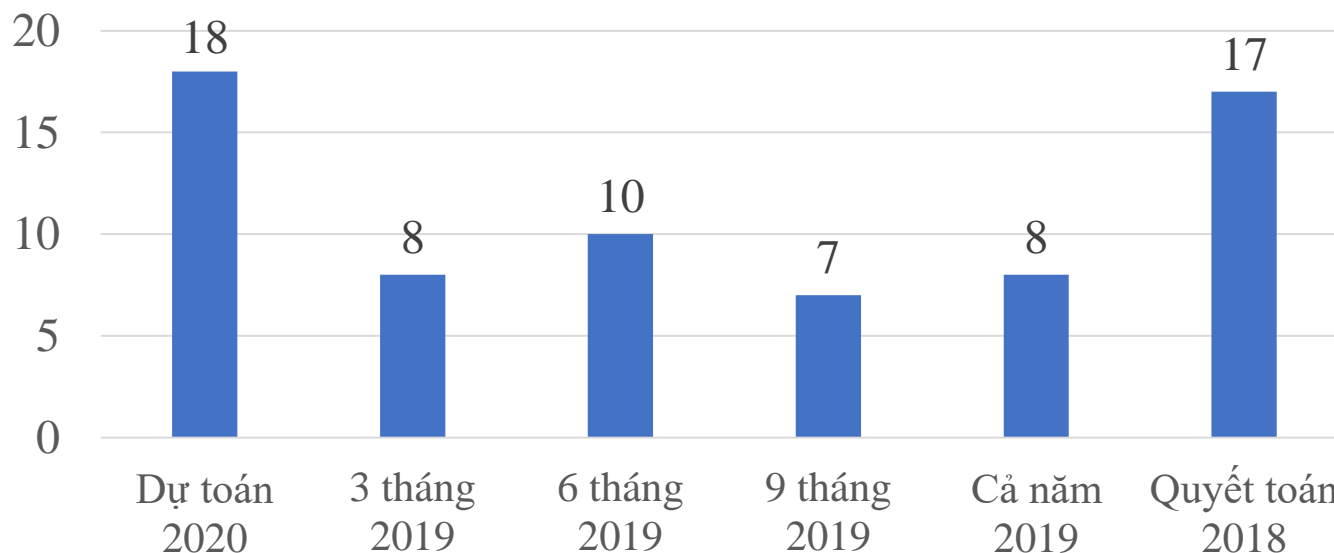

Nguồn: Tính toán từ số liệu khảo sát MOBI 2019

TỔNG QUAN: TÍNH SẴN CÓ

Số lượng các cơ quan Bộ, Trung ương công khai các loại tài liệu

- Dự toán ngân sách năm 2020 là loại tài liệu được công khai nhiều nhất nhưng cũng chỉ có 18 đơn vị công khai, chiếm tỉ lệ 28.57%.
- Báo cáo tình hình thực hiện các quý trong năm là loại tài liệu ít được công khai so với Dự toán và Quyết toán ngân sách

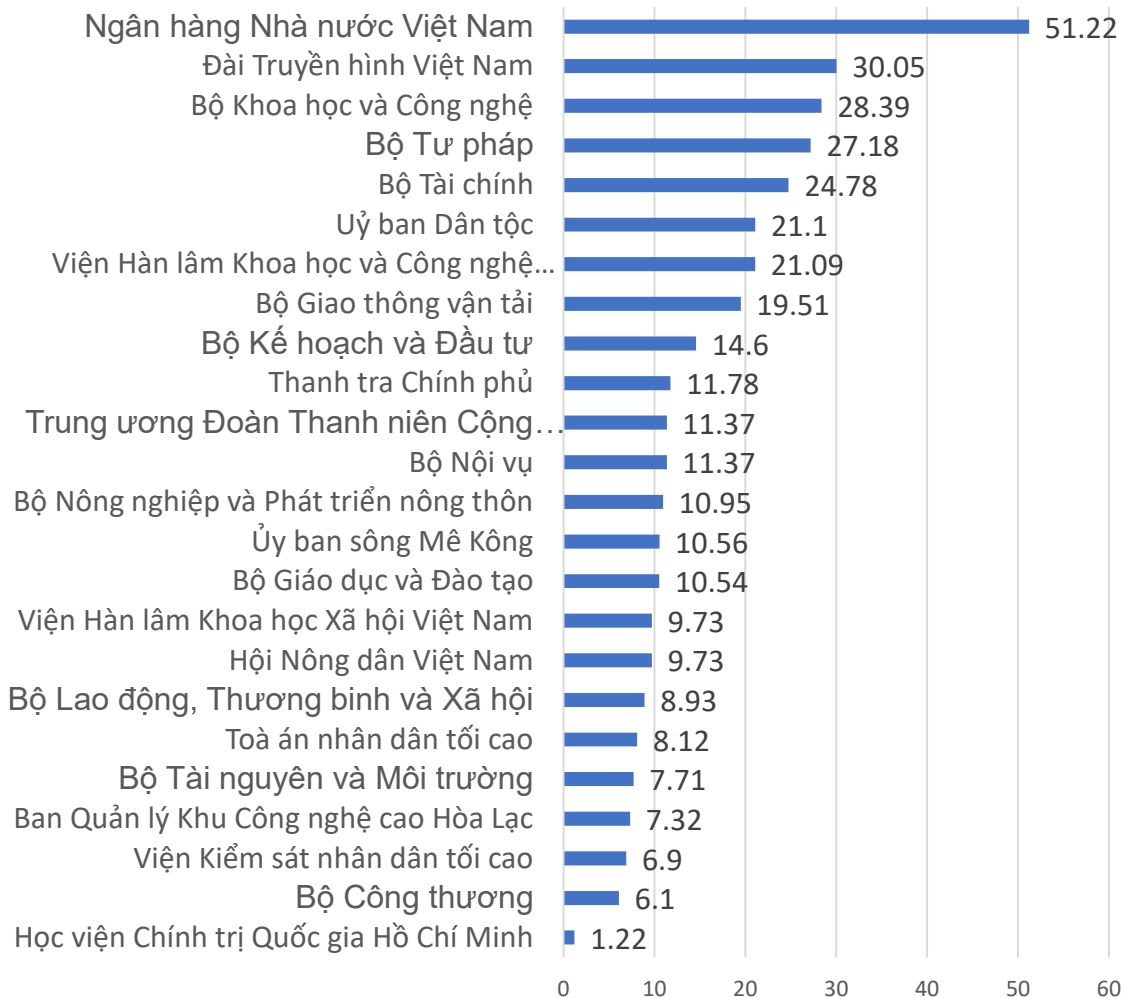
Nguồn: Tính toán từ số liệu khảo sát MOBI 2019

- Được xem xét trên khía cạnh các thông tin công khai có bao gồm báo cáo thuyết minh, quyết định công khai và bảng biểu số liệu đính kèm hay không.
- Các tài liệu được công khai khác bởi các đơn vị Bộ, cơ quan Trung ương được khảo sát thường thiếu nội dung về báo cáo thuyết minh tài liệu được công khai hoặc không đầy đủ các bảng biểu bắt buộc phải công khai theo quy định của Thông tư 61/2017/TT-BCT.

TỔNG QUAN: TÍNH ĐẦY ĐỦ

Xếp hạng tính đầy đủ của các tài liệu ngân sách được công khai của 24 Bộ, cơ quan Trung ương:

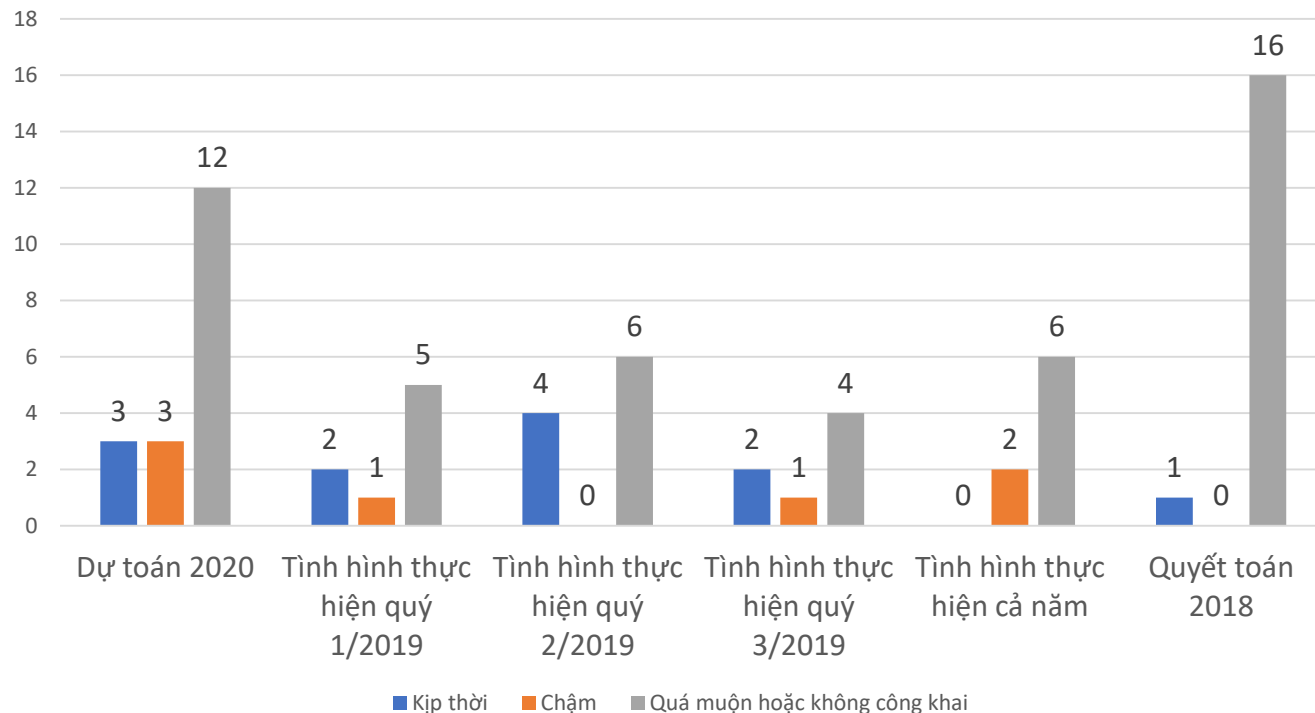
- Điểm số quy đổi tối đa: **75.51** điểm
- Có **24** đơn vị được chấm điểm về tính đầy đủ
- Ngân hàng Nhà nước Việt Nam là đơn vị xếp hạng thứ nhất với **51.22** điểm về tính đầy đủ, vượt xa so với các đơn vị còn lại.

Nguồn: Tính toán từ số liệu khảo sát MOBI 2019

TỔNG QUAN: TÍNH KỊP THỜI

- Hầu hết các báo cáo được công khai quá muộn hoặc không rõ ngày công khai
- Báo cáo Tình hình thực hiện quý 2/2019 là báo cáo có tỉ lệ tài liệu công khai kịp thời cao nhất (tương đương với 40%)

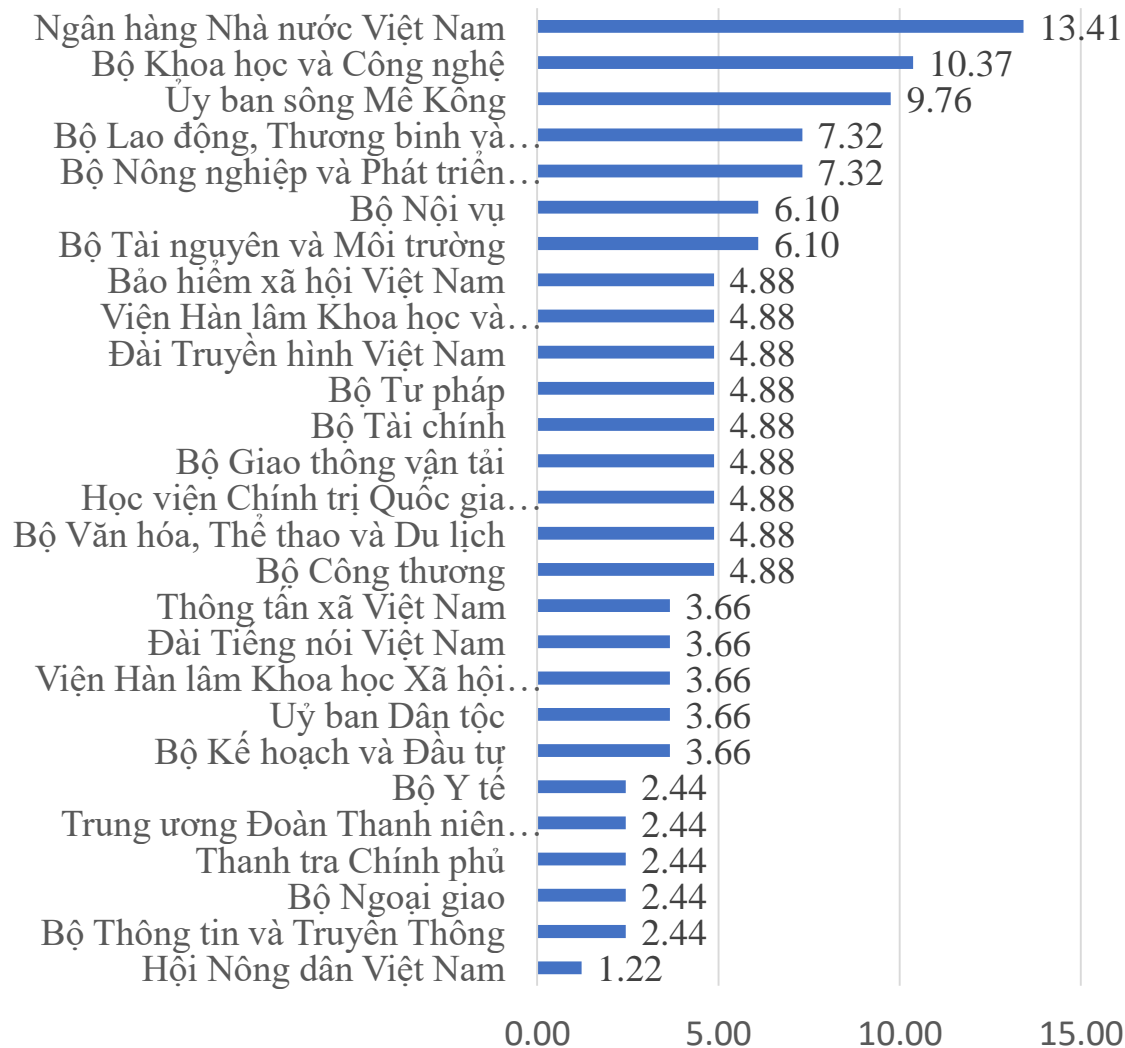

Nguồn: Tính toán từ số liệu khảo sát MOBI 2019

TỔNG QUAN: TÍNH THUẬN TIỆN

Kết quả xếp hạng về tính thuận tiện trong việc công khai ngân sách các Bộ, cơ quan Trung ương năm 2019:

- Điểm số quy đổi tối đa: 17.78 điểm
- 27 đơn vị có điểm về tính thuận tiện
- 6 đơn vị chỉ có thư mục công khai ngân sách mà không có tài liệu đính kèm

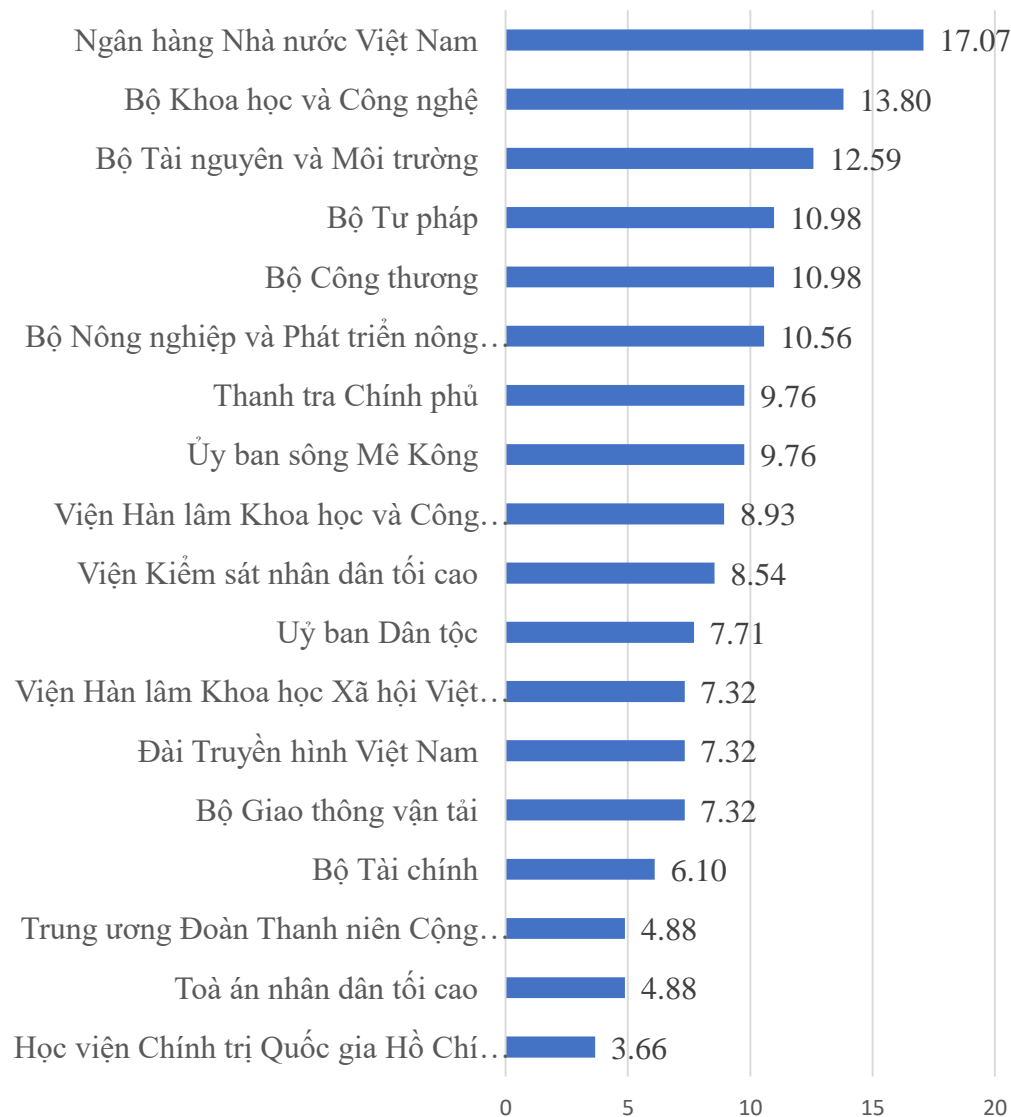

Nguồn: Tính toán từ số liệu khảo sát MOBI 2019

DỰ TOÁN NGÂN SÁCH 2020

Tổng quan

- Số điểm tối đa: **24.39**
- **Không có đơn vị nào** đạt điểm tối đa
- Là tài liệu **được công khai nhiều nhất** (18 đơn vị công khai)

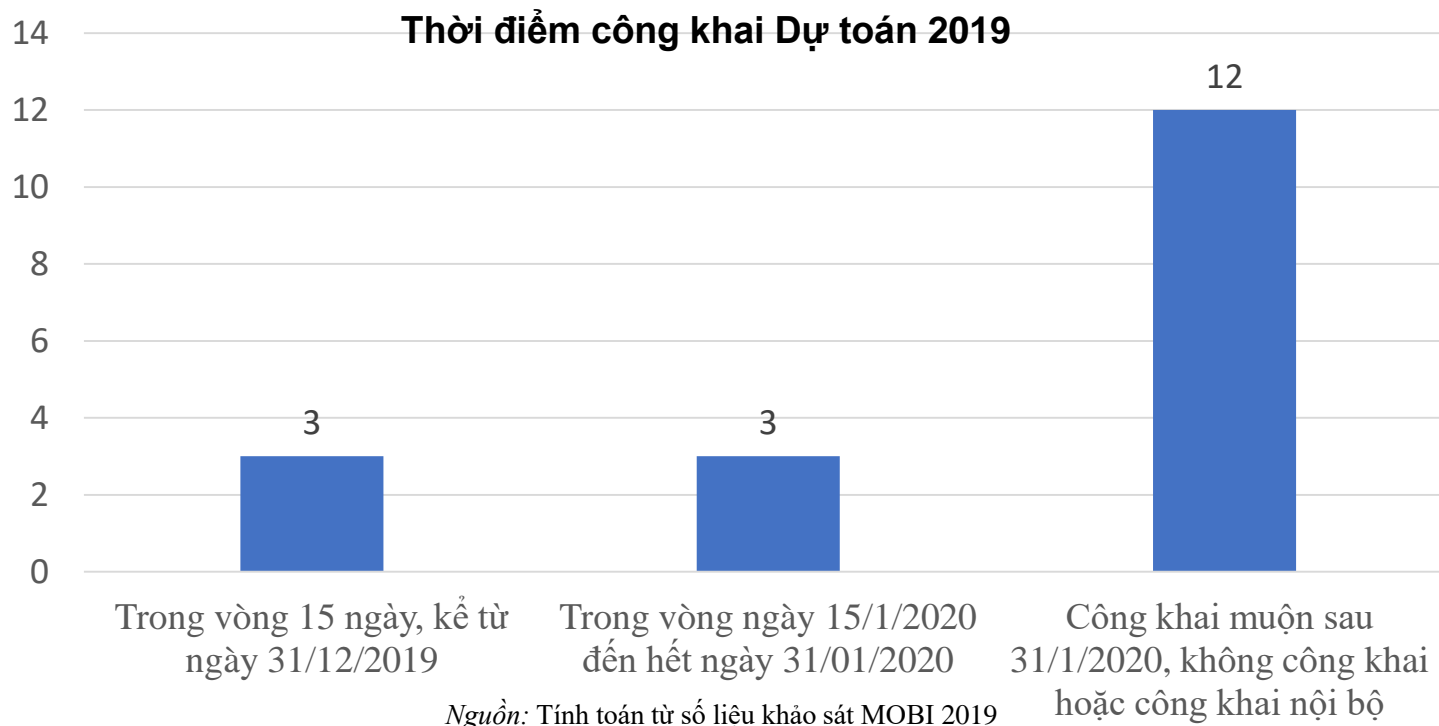

Nguồn: Tính toán từ số liệu khảo sát MOBI 2019

DỰ TOÁN NGÂN SÁCH 2020

Thời điểm công khai tài liệu Dự toán ngân sách 2020

- Năm 2018: *Bộ Công thương* là đơn vị duy nhất công bố tài liệu Dự toán năm 2019 đúng thời hạn quy định.
- Năm 2019: Có 3 đơn vị công bố tài liệu Dự toán 2020 đúng hạn: *Đài Truyền hình Việt Nam, Thanh tra Chính phủ, và Bộ Công thương*.

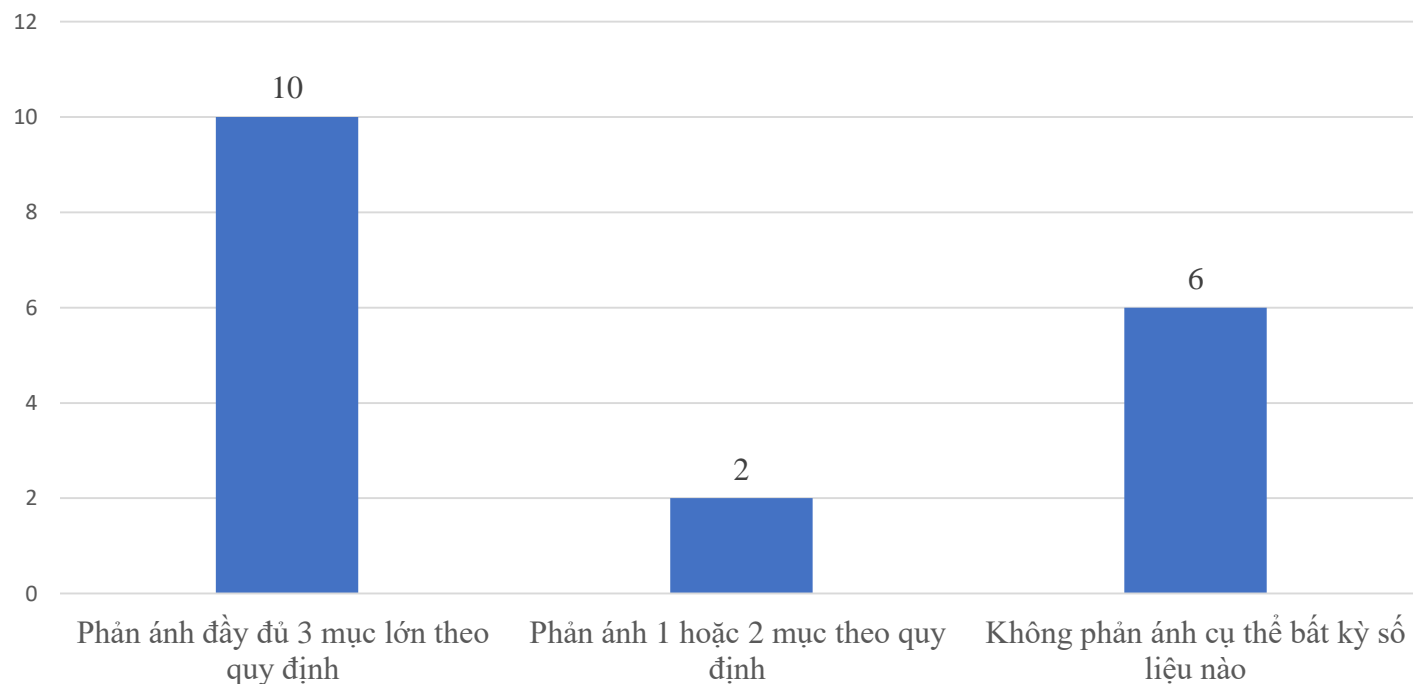

DỰ TOÁN NGÂN SÁCH 2020

Mức độ đầy đủ các khoản mục thu trong Dự toán ngân sách 2020

➤ Đối với nội dung liên quan đến các khoản thu tại Mục A Biểu 01- TT 90/2018/TT – BTC:

- Có **10** đơn vị phản ánh đầy đủ 3 mục lớn.
- Có **2** đơn vị phản ánh không đầy đủ 3 mục lớn.
- Có **6** đơn vị không phải ánh các khoản thu theo quy định.

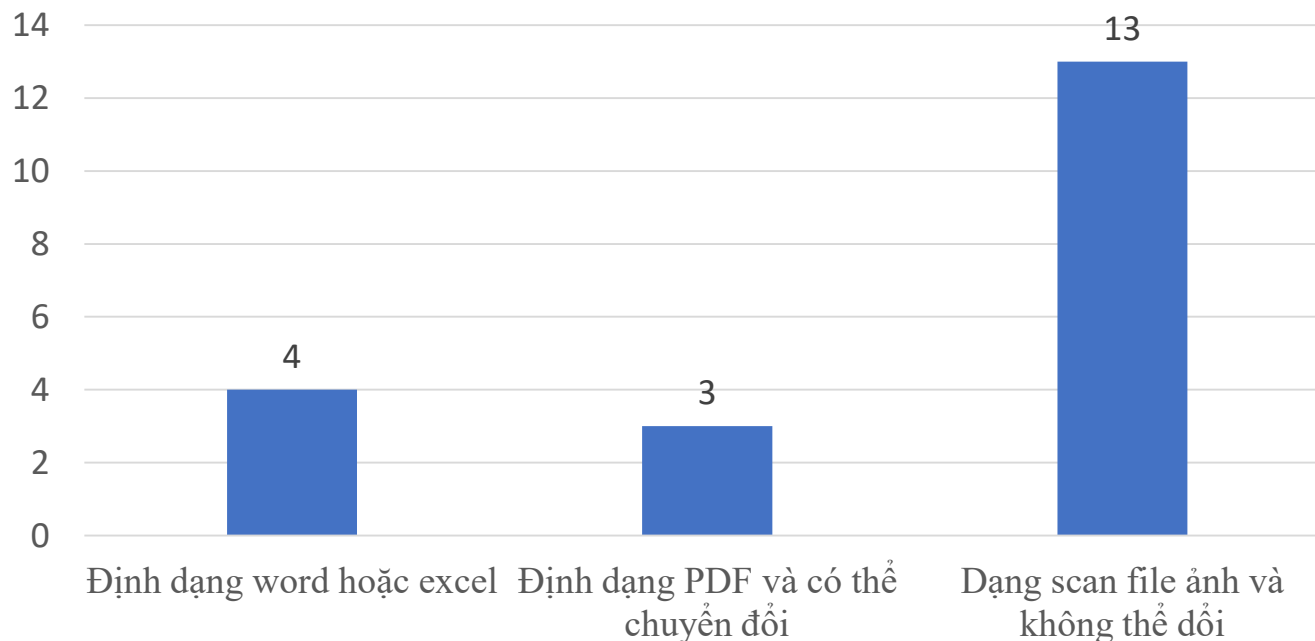
Nguồn: Tính toán từ số liệu khảo sát MOBI 2019

DỰ TOÁN NGÂN SÁCH 2020

Định dạng của tài liệu Dự toán ngân sách 2020

➤ Liên quan đến định dạng tài liệu:

- Chỉ có **4** đơn vị công bố tài liệu có thể sử dụng được ngay (dưới định dạng word hoặc excel).
- Có **3** đơn vị công bố dưới dạng PDF và có thể chuyển đổi.
- Có **13** đơn vị công bố dưới dạng file ảnh và không thể chuyển đổi.

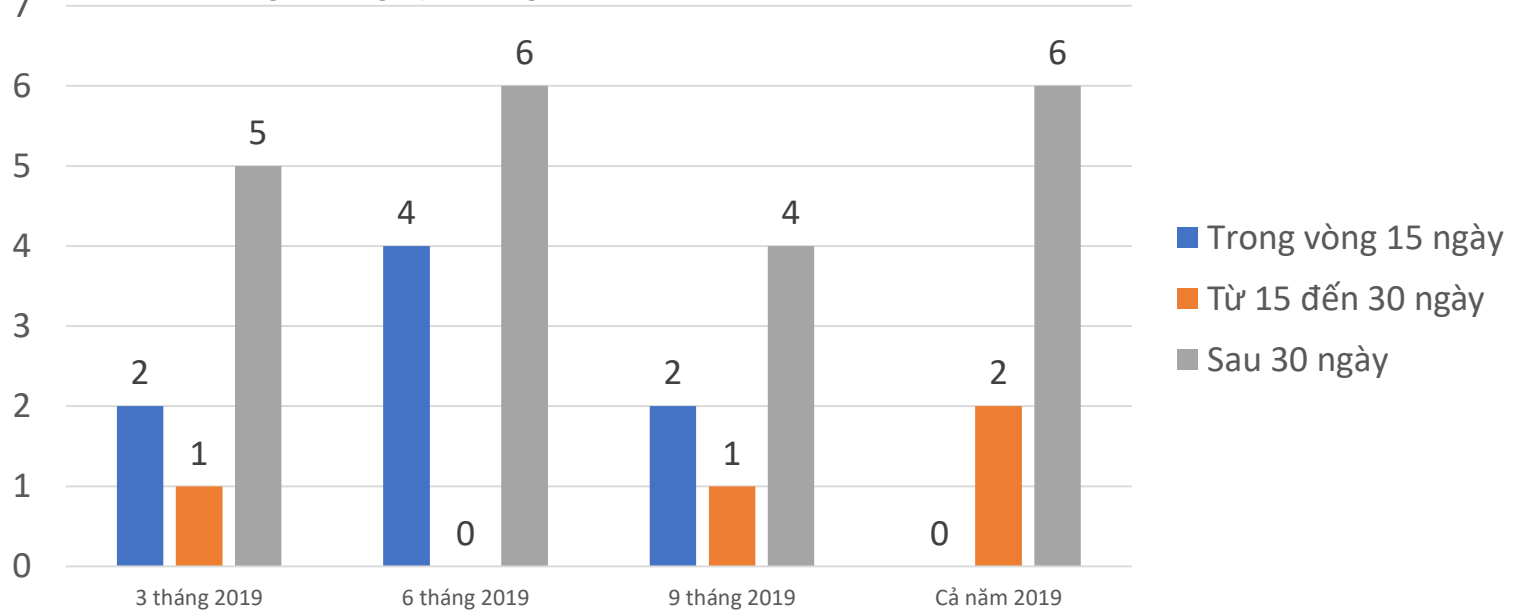

Nguồn: Tính toán từ số liệu khảo sát MOBI 2019

TÌNH HÌNH THỰC HIỆN TỪNG QUÝ/CẢ NĂM 2019

Thời điểm công khai tình hình thực hiện từng quý/cả năm 2019

- *Bộ Tài chính* công khai kịp thời các báo cáo tình hình thực hiện quý 1, 6 tháng và 9 tháng 2019
- *Đài truyền hình Việt Nam* công khai kịp thời báo cáo tình hình thực hiện 6 tháng đầu năm và công khai muộn báo cáo tình hình thực hiện 9 tháng và cả năm
- *Bộ Kế hoạch và Đầu tư* công khai kịp thời báo cáo tình hình thực hiện 6 tháng đầu năm và công khai muộn báo cáo tình hình thực hiện quý 1.
- Tất cả các tài liệu tình hình thực hiện của các đơn vị còn lại đều công khai quá muộn hoặc không rõ ngày công khai.

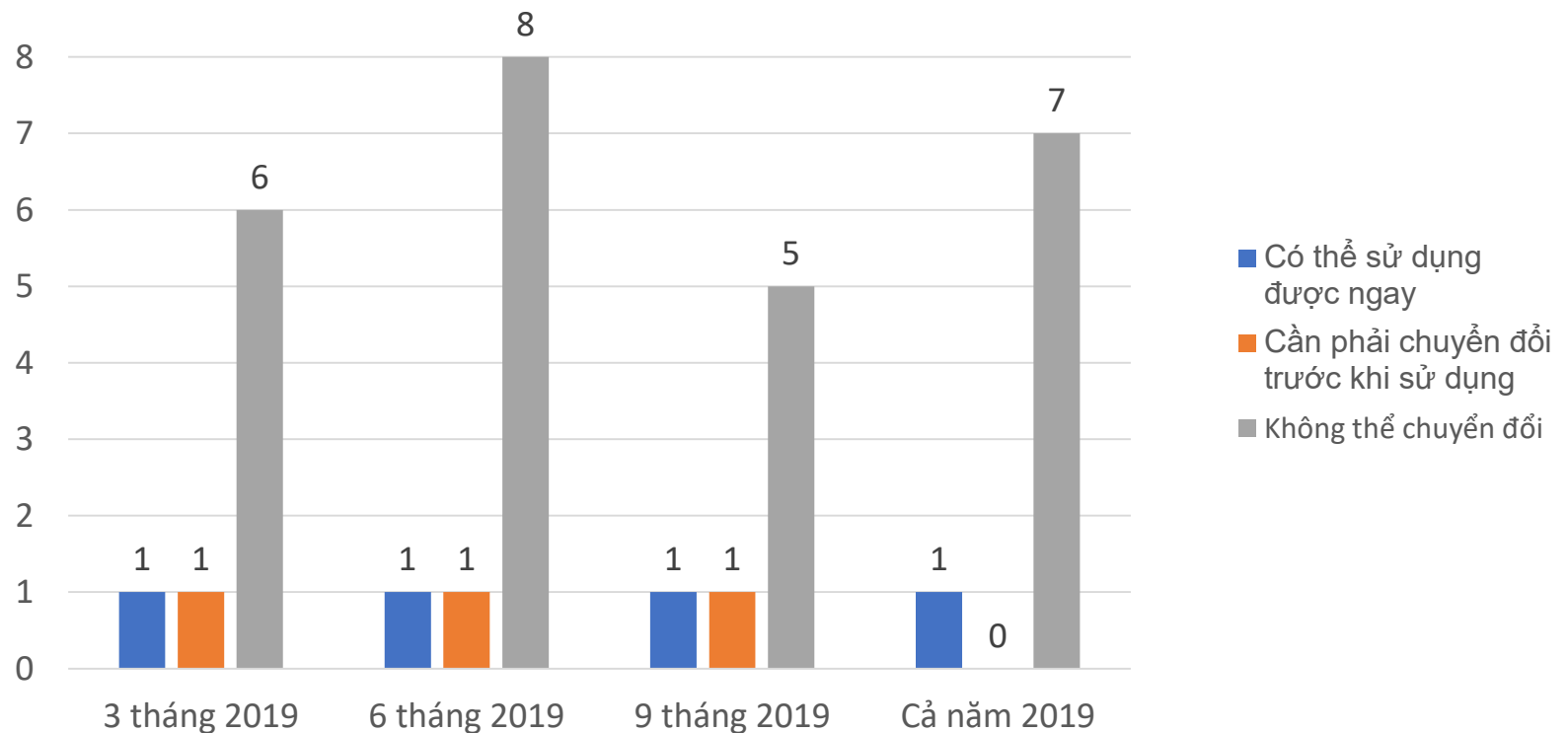

Nguồn: Tính toán từ số liệu khảo sát MOBI 2019

TÌNH HÌNH THỰC HIỆN TỪNG QUÝ/CẢ NĂM 2019

Định dạng tài liệu tình hình thực hiện từng quý/cả năm 2019

- Ngân hàng Nhà nước Việt Nam là đơn vị duy nhất công khai báo cáo quý 1, 6 tháng, và 9 tháng 2019 ở định dạng word/excel
- Bộ Khoa học và Công nghệ là đơn vị duy nhất công khai báo cáo tình hình thực hiện cả năm 2019 ở định dạng word/excel

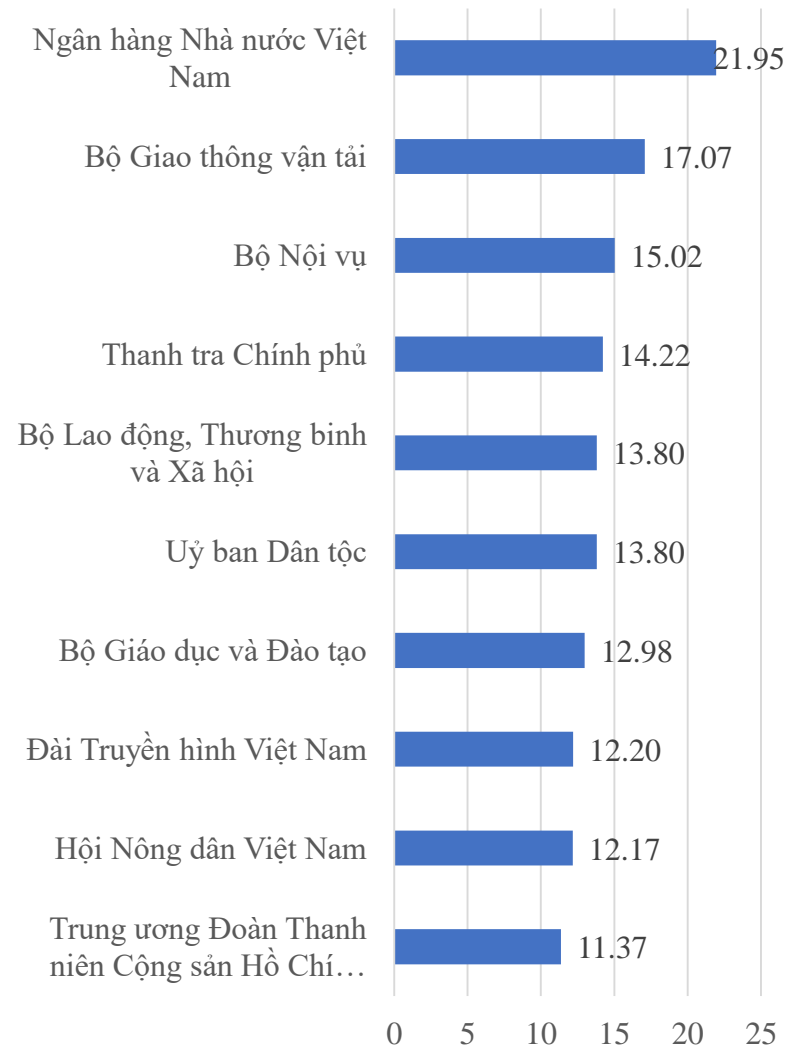

Nguồn: Tính toán từ số liệu khảo sát MOBI 2019

QUYẾT TOÁN NGÂN SÁCH NĂM 2018

Tổng quan

- Số điểm tối đa: **26.83** điểm
- Có **17** đơn vị công bố công khai, bao gồm 15 đơn vị dự toán và 2 đơn vị được NSNN hỗ trợ
- *Ngân hàng Nhà nước Việt Nam* tiếp tục là đơn vị dẫn đầu với **21,95** điểm.

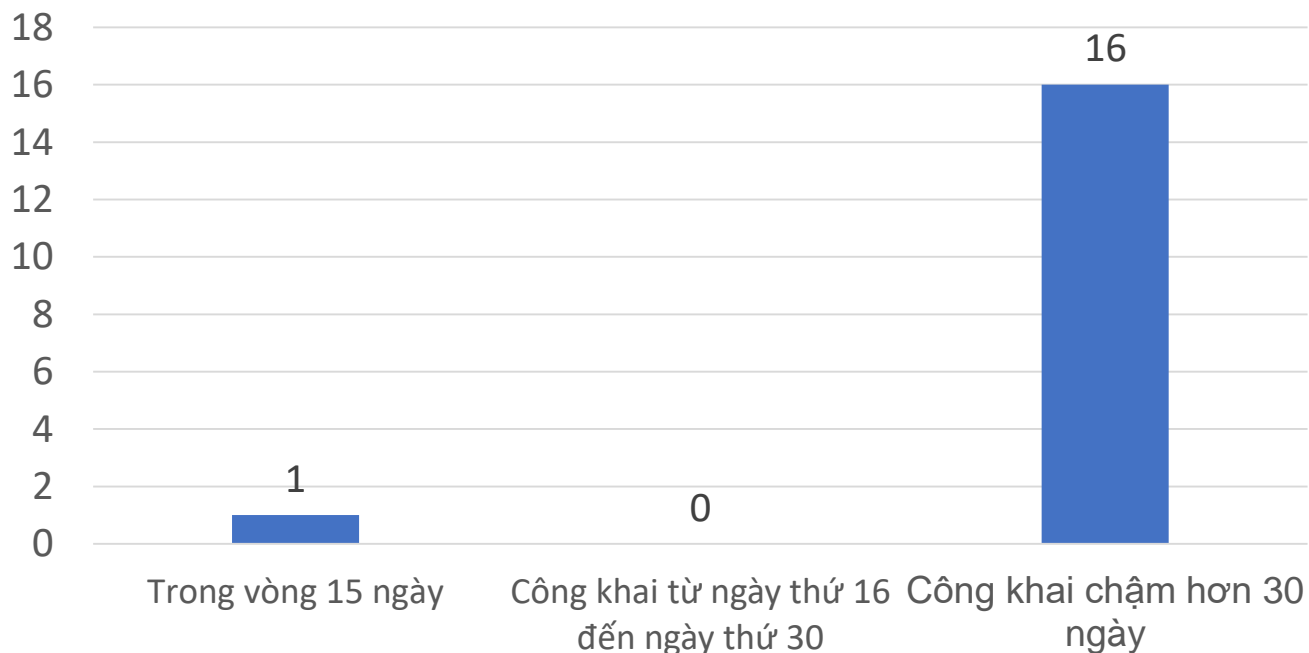

Nguồn: Tính toán từ số liệu khảo sát MOBI 2019

QUYẾT TOÁN NGÂN SÁCH NĂM 2018

Tính kịp thời của tài liệu công khai

- *Thanh tra Chính phủ* là đơn vị duy nhất công khai kịp thời Quyết toán 2018
- Tất cả các đơn vị còn lại đều công khai quá muộn hoặc không rõ ngày công khai

Nguồn: Tính toán từ số liệu khảo sát MOBI 2019

QUYẾT TOÁN NGÂN SÁCH NĂM 2018

| Tính đầy đủ của tài liệu công khai

Đối với quyết toán chi ngân sách từ nguồn ngân sách trong nước của đơn vị:

- Có 4 đơn vị phản ánh phản ánh đầy đủ 10 khoản chi từ nguồn ngân sách trong nước.
- Có 6 đơn vị phản ánh từ 7-9 khoản chi.
- Các đơn vị còn lại đều chỉ phản ánh dưới 7 khoản chi theo quy định.

Đối với quyết toán chi ngân sách từ nguồn vốn viện trợ của đơn vị:

- Có 3 đơn vị phản ánh đầy đủ 10 mục trong danh mục chi tiết các khoản chi NSNN từ nguồn từ nguồn vốn viện trợ theo quy định.
- Có 5 đơn vị chỉ phản ánh dưới 7 mục.
- Các đơn vị còn lại không chi tiết các mục theo quy định.

Đối với quyết toán chi từ nguồn vay nợ bên ngoài của đơn vị:

- Có 3 đơn vị phản ánh đầy đủ 10 mục trong danh mục chi tiết các khoản chi NSNN từ nguồn vay nợ nước ngoài theo quy định.
- Có 3 đơn vị chỉ phản ánh dưới 7 mục.
- Các đơn vị còn lại không chi tiết các mục theo quy định.

PHẦN III. KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

Kết luận

- Mức độ công khai ngân sách của các Bộ, cơ quan Trung ương có cải thiện sau hai kỳ khảo sát 2018 và 2019, nhưng vẫn chưa đầy đủ theo như quy định của Luật NSNN và Thông tư 61/2017/TT-BTC và 90/2018/TT-BTC
- Điểm số trung bình MOBI 2019 là 21.2 điểm
- Có 31 trên tổng số 44 Bộ, cơ quan Trung ương có điểm MOBI 2019, chiếm tỉ lệ 45,95% (trong đó có 24 đơn vị có công khai ít nhất 1 loại tài liệu bắt buộc công khai)

Năm	ĐẦY ĐỦ 75 - 100 điểm	TƯƠNG ĐỐI 50 - dưới 75 điểm	CHƯA ĐẦY ĐỦ 25 - dưới 50 điểm	ÍT 0 - dưới 25 điểm
2019	0/44 Bộ, cơ quan trung ương	1/44 Bộ, cơ quan trung ương	8/44 Bộ, cơ quan trung ương	35/44 Bộ, cơ quan trung ương
2018	0/37 Bộ, cơ quan trung ương	0/37 Bộ, cơ quan trung ương	0/37 Bộ, cơ quan trung ương	37/37 Bộ, cơ quan trung ương

KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

Khuyến nghị

Đối với các Bộ, cơ quan Trung ương:

- Đề nghị các Bộ, cơ quan Trung ương phải có trách nhiệm và chủ động công khai đầy đủ các loại tài liệu ngân sách theo như quy định trong chuyên mục công khai ngân sách.
- Các tài liệu công khai cần phải được kèm theo quyết định công bố công khai thông tin của cơ quan có thẩm quyền.
- Bảng biểu được sử dụng phải theo đúng hướng dẫn của Bộ Tài chính quy định tại Thông tư 61/2017/TT-BTC và Thông tư số 90/2018/TT-BTC.
- Tài liệu được công khai nên ở dạng file word hoặc excel để có thể sử dụng được ngay.
- Trong quá trình thực hiện, các Bộ, cơ quan Trung ương cần phản hồi với Bộ Tài chính nếu có khó khăn trong việc xây dựng và công khai các tài liệu ngân sách.

KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

| Khuyến nghị

Đối với Quốc hội

- Thực hiện việc giám sát công khai ngân sách theo quy định của Luật Hoạt động giám sát của Quốc hội và Hội đồng Nhân dân 2015.
- Quốc hội có thể xem xét hoạt động công khai NSNN của các Bộ, cơ quan Trung ương như một trong những điều kiện để đánh giá về hoạt động của Bộ, cơ quan Trung ương.
- Giao trách nhiệm giám sát cụ thể cho Ủy Ban Tài chính – Ngân sách của Quốc hội và thực hiện hàng năm.

Đối với Bộ Tài chính

- Bộ Tài chính cần có hướng dẫn thêm về việc xây dựng thư mục công khai ngân sách, định dạng của các tài liệu được công khai và thời hạn lưu trữ theo quy định tại Khoản 3, Điều 19, Luật Tiếp cận thông tin 2016.
- Cần có hướng dẫn cụ thể hơn về thời hạn công khai một số loại tài liệu ngân sách của các Bộ, cơ quan Trung ương như Dự thảo dự toán ngân sách, Dự toán NSNN, Quyết toán NSNN
- Có truyền thông rõ ràng để những người dân quan tâm có thể theo dõi thông tin.

Đối với Kiểm toán Nhà nước

- Thực hiện kiểm toán việc tuân thủ các quy định hiện hành về công khai, minh bạch ngân sách của các đơn vị được kiểm toán trong hoạt động kiểm toán của Kiểm toán Nhà nước.

THANK YOU
Q&A